

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-122302-2/ODK-2019

Praha 12. září 2019

Vážený pan
Ing. Martin Korunka
starosta obce Staré Ždánice

E-mail: starosta@starezdanice.cz

Střet zájmů starosty obce

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra obdržel Váš dotaz ze dne 4. září 2019, týkající se možného střetu zájmů Vás jakožto starosty a zároveň jednatele firmy, která se zabývá svozem separovaných odpadů z obcí. Obec Staré Ždánice má v současnosti na tuto činnost uzavřenu smlouvu s jinou firmou, smlouva však končí k 31. prosinci 2019, a protože obec s touto firmou není spokojena, chystá se vypsát výběrové řízení na uzavření smlouvy s jinou firmou. V souvislosti s tím se ptáte, zda se Vaše firma může výběrového řízení zúčastnit, resp. zda může tyto služby obci poskytovat, pokud by vyhrála. K tomu Vám sdělujeme následující.

Co se týče možného střetu zájmů, k němuž považujeme za vhodné vyjádřit se nejprve v obecné rovině. Tuto problematiku upravuje § 83 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Z něj vyplývá, že: *„Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat.“* Je tak zřejmé, že pokud někteří členové zastupitelstva mají na konkrétním výsledku hlasování osobní zájem, mají dle tohoto ustanovení zákona o obcích povinnost na tuto skutečnost zbytek zastupitelstva upozornit. Zároveň však platí, že i kdyby tento osobní zájem existoval, záleží pouze na osobním rozhodnutí každého konkrétního člena zastupitelstva, jak bude v dané věci hlasovat, resp. zda vůbec bude hlasovat. Zastupitelstvo zde nemá možnost takového člena zastupitelstva z hlasování např. vyloučit nebo mu hlasování jinak znemožnit.

Rovněž přitom musíme upozornit na skutečnost, že i když člen zastupitelstva před přijetím usnesení poruší svoji povinnost dle § 83 odst. 2 zákona o obcích a svůj vztah k projednávané věci nenahlásí, nemá tato skutečnost vliv na platnost a zákonnost takto přijatého usnesení. Toto ustanovení totiž neobsahuje žádnou sankci, která by se aplikovala v případě jeho nesplnění.

Vedle výše uvedeného ustanovení § 83 odst. 2 zákona o obcích je v některých případech aplikovatelný i zákon č 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSZ“). Konkrétně se jedná o § 8 odst. 1 ZSZ, dle nějž platí následující: *„Veřejný funkcionář je povinen při jednání ústavního orgánu, jiného státního orgánu, orgánu územního samosprávného celku nebo orgánu právnické osoby vzniklé ze zákona, ve kterém vystoupí v rozpravě, předloží návrh nebo je oprávněn hlasovat, oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže se zřetelem k výsledku projednání věci by mu mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný osobní zájem; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý.“*

Rozdíl mezi ZSZ a zákonem o obcích spočívá v tom, že ZSZ se použije na uvolněné členy zastupitelstva a z neuvolněných členů pouze na ty, kteří vykonávají funkce starosty, místostarosty nebo člena rady obce, zatímco zákona o obcích platí pro všechny zbývající neuvolněné členy zastupitelstva. **Jelikož se možný střet zájmů týká Vás jakožto starosty, uplatní se ve Vašem případě právě postup dle ZSZ, nikoliv dle výše zmíněného § 83 odst. 2 zákona o obcích.**

Je také nutné si rovněž uvědomit, co je smyslem jak § 8 odst. 1 ZSZ, tak i § 83 odst. 2 zákona o obcích. Tyto zákony nepřikazuje členům zastupitelstva to, že by se nikdy nemohli dostat do střetu zájmů, případně že by nikdy nemohli na zasedáních orgánů obce hlasovat ve svůj prospěch. Smyslem těchto ustanovení je, že pokud dojde ke střetu veřejného zájmu se zájmem osobním, nesmí člen zastupitelstva upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy obce. Pokud tedy např. dojde k situaci, kdy se veřejný zájem (zájem celé obce) shoduje se zájmem konkrétního člena zastupitelstva, nejedná se vůbec o střet zájmů. Tento střet nastává až v situaci, kdy se má např. rozhodovat o usnesení, jehož přijetí na jednu stranu způsobí prospěch celé obci, avšak na stranu druhou bude nevýhodné pro konkrétního člena zastupitelstva. Zákon o obcích zde – byť to v daném ustanovení není výslovně uvedeno – fakticky zakazuje tomuto členu zastupitelstva zneužít svého postavení a hlasovat tak, že by svůj osobní prospěch postavil nad „obecné blaho.“ Člen zastupitelstva by tak měl buď hlasovat přímo proti svému osobnímu zájmu, nebo se alespoň v celé věci zdržet hlasování.

Pokud se nyní vrátíme k Vaším původním dotazům, odpověď na ně lze vyčíst již z výše uvedeného textu. Můžeme tak jen shrnout, že Vaší firmě nic nebrání v tom se do výběrového řízení přihlásit a podat svoji nabídku. Až bude

následně zastupitelstvo jednotlivé nabídky hodnotit a vybírat tu pro obec nejvýhodnější, nic Vám osobně nebrání se tohoto zasedání účastnit a hlasovat pro konkrétní firmu dle svého vlastního uvážení (případně se hlasování zdržet). Nic tedy nebrání tomu, abyste hlasoval i pro vlastní firmu (pokud budete přesvědčen, že nabídka Vaší firmy je pro obec nejvýhodnější ze všech). A naopak, pokud nabídka Vaší firmy nejvýhodnější nebude, měl byste v souladu se ZSZ upřednostnit prospěch celé obce před prospěchem Vaší firmy, tj. hlasovat pro firmu jinou.

At' již však budete hlasovat jakkoliv, vždy je nutné před samotným hlasováním zastupitelstvu oznámit svůj vztah k projednávané věci (tedy že jste jednatelem jedné z přihlášených firem). Nesplnění této povinnosti je totiž – na rozdíl od porušení stejné povinnosti dle § 83 odst. 2 zákona o obcích – přestupkem dle § 23 odst. 1 písm. d) ZSZ a může být sankcionováno pokutou až do výše 50 000 Kč.

Závěrem je nutné pro úplnost podotknout, že výše uvedený právní názor není právně závazný, neboť závazný výklad právních předpisů přísluší pouze soudům.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

Vyřizuje: Mgr. Martin Vašica
tel. č.: 974 816 485
e-mail: odbordk@mvcr.cz